

UPLATŇOVANIE EURÓPSKCH OBSTARÁVACÍCH PRINCÍPOV V PROCESE NÁRODNÉHO VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA¹

JUDr. Hana Kováčiková, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
Ústav európskeho práva
hana.kovacikova@flaw.uniba.sk
ORCID: 0000-0002-4158-0924

Uplatňovanie európskych obstarávacích princípov v procese národného verejného obstarávania

Dodržiavanie princípov verejného obstarávania je základným predpokladom správneho obstarávania, dôsledkom ktorého je efektívne nakladanie s verejnými financiami. Článok sa zameriava na analýzu uplatňovania princípov verejného obstarávania v rozhodovacej praxi slovenských súdov ako i európskych súdov.

Application of European procurement principles in national public procurement process

Compliance with pre public procurement principles is the basic prerequisite of sound procurement. Sound procurements as its consequence ensures effective spending of the public finances. The article is focused on analysis of application of public procurement principles in the decisive practice of the Slovak courts and European courts.

Die Geltendmachung der europäischen Beschaffungsgrundsätze im Vorgang der nationalen öffentlichen Besorgung

Die Einhaltung der Grundsätze der öffentlichen Besorgung ist die Hauptvoraussetzung für die folgerechte Besorgung, infolgedessen

¹ Príspevok spracovaný v rámci projektu APVV-17-0641 „Zefektívnenie právnej úpravy verejného obstarávania a jej aplikácie v kontexte práva Európskej únie“

ein effektiver Umgang mit öffentlichen Finanzen ist. Der Artikel zielt auf die Analyse der Geltendmachung der Grundsätze der öffentlichen Besorgung in der Entscheidungspraxis der slowakischen Gerichte sowie auch der europäischen Gerichte ab.

Kľúčové slová: princíp rovnosti, princíp nediskriminácie, princíp transparentnosti, princíp proporcionality, princíp hospodárnosti a efektívnosti, princíp vzájomného uznávania, princíp riadnej správy veci verejných, konformné uplatňovanie

Keywords: principle of equality, principle of non-discrimination, principle of transparency, principle of proportionality, principle of effectivity and efficiency, principle of sound administration, conform application

Schlüsselbegriffe: Prinzip der Gleichheit, Prinzip der Nicht-Diskriminierung, Prinzip der Transparenz, Prinzip der Proportionalität, Prinzip der Wirtschaftlichkeit und der Effektivität, Prinzip der gegenseitigen Anerkennung, Prinzip der ordentlichen Verwaltung öffentlicher Sachen, konforme Geltendmachung

Úvod

Účelom verejného obstarávania je, aby štát nakupoval tovary, služby a stavebné práce v čo najvyššej kvalite za čo najlepších podmienok. Želaný výsledok je dosiahnuteľný, ak na danom trhu funguje hospodárska súťaž a obstarávajúci subjekt dôsledne dodržiava princípy verejného obstarávania.

Právny režim slovenského verejného obstarávania reflektuje európsku právnu úpravu. Európske právo verejného obstarávania sa v r. 2014 stalo predmetom rozsiahlej modernizácie. Aktuálne uplatniteľné právo Únie v oblasti verejného obstarávania predstavujú tri smernice² (ďalej aj len „Smernice VO 2014“). Ich hlavnými cieľmi sú zefektívnenie a urýchlenie procesov verejného obstarávania prostredníctvom povinnej elektronizácie, väčšia flexibilita a zníženie administratívnej záťaže, uľahčenie prístupu malým a stredným podnikom na trh, podpora využívania verejného obstarávania ako kľúčového nástroja na plnenie cieľov environmentálnej a sociálnej politiky a taktiež zavedenie väčšej právnej

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (tzv. „Smernica o VO“), Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (tzv. „Sektorová smernica“) a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ o udeľovaní koncesíí.

istoty pri aplikácii jednotlivých inštitútov. Smernice VO 2014 boli do slovenského právneho poriadku implementované zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 3. decembra 2015³ (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

Pokiaľ ide o formálne stanovené princípy verejného obstarávania, ich obsah je v textácii slovenskej⁴ i európskej⁵ právnej úprave obdobný. Legislatívne stanovený rámec princípov verejného obstarávania Európskej únie je však dotváraný a dopĺňaný rozhodovacou praxou Súdneho dvora EÚ.

Predmetom výskumu v tomto článku bude, či pravidlá a princípy európskeho verejného obstarávania sú aplikovateľné aj na národné verejné obstarávania a či národné súdy vo svojej rozhodovacej praxi dostatočným spôsobom reflektujú na princípy verejného obstarávania a ich obsah.

Uplatniteľnosť európskych princípov v národnom verejnom obstarávaní

V zásade platí, že členské štáty obstarávajú podľa národných právnych predpisov v národnom režime, pokiaľ hodnota obstarávanej zákazky nedosiahne hodnotu stanovenú v Smerniciach o VO⁶. Aplikovateľnosť a podmienky aplikovateľnosti úniového práva na národné obstarávanie bez toho, aby boli dosiahnuté prahové hodnoty, formuloval Súdny dvor Európskej únie (ďalej len Súdny dvor) vo svojej rozhodovacej praxi.⁷

³ Pri spracovaní tohto článku autorka použila znenie zákona účinné od 1.1.2019.

⁴ Podľa § 10 ods. 2 ZVO „*verejný obstarávateľ a obstarávateľ musia dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.*“

⁵ Podľa článku 18 ods. 1 Smernice o VO „*Verejní obstarávatelia zaobchádzajú s hospodárskymi subjektmi rovnako a nediskriminačne a konajú transparentným a primeraným spôsobom.*“

⁶ Tieto hodnoty sa pravidelne prehodnocujú. Najbližšia revízia sa očakáva v r. 2020. Aktuálne prahové hodnoty sú dostupné na: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/rules-implementation/thresholds_en

⁷ Napr. rozsudky z 15. mája 2008, SECAP a Santorso, C147/06 a C148/06, EU:C:2008:277, body 20 a 21; z 11. decembra 2014, Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino“ a i., C113/13, EU:C:2014:2440, body 45 a 46; z 18. decembra 2014, GeneraliProvidencia Biztosító, C470/13, EU:C:2014:2469, bod 32, ako aj z 16. apríla 2015, Enterprise Focused Solutions, C278/14, EU:C:2015:228, bod 16.

Z novších rozhodnutí môžeme poukázať napríklad na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci *Tecnoedi Costruzioni*⁸, v ktorom Súdny dvor potvrdil, že **zadávanie zákaziek, ktoré vzhľadom na svoju hodnotu nepatria do pôsobnosti smerníc Únie** týkajúcich sa koordinácie postupov verejného obstarávania, **podlieha aj napriek tomu základným pravidlám a všeobecným zásadám vyplývajúcim zo Zmluvy o Fungovaní Európskej únie** (ďalej len „ZFEÚ“), a najmä zásadám rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, ako aj povinnosti transparentnosti, ktorá z toho vyplýva, **pokiaľ predmetné zákazky predstavujú nepochybný cezhraničný záujem.**

Pokiaľ ide o určenie *nepochybného cezhraničného záujmu*, prístup Súdneho dvora prešiel počas posledných 10 rokov určitou dynamikou.

Súdny dvor v roku 2013 vo veci *Belgacom*⁹ posudzoval aplikáciu úniových pravidiel pri vnútroštátnom verejnom obstarávaní v súvislosti s uplatnením princípu transparentnosti. Podľa názoru súdu cezhraničný záujem **môže vyplývať najmä z hospodárskeho významu dohody**, ktorá sa má uzavrieť, prípadne **z miesta jej výkonu**. Bolo pritom zodpovednosťou národného súdu, aby podrobne posúdil všetky skutočnosti relevantné v tomto smere. Súdny dvor však definoval, že určitý **cezhraničný záujem existuje bez toho, aby sa vyžadovalo, že hospodársky subjekt skutočne prejavil svoj záujem**. Tak je to **najmä v prípade, keď sa spor týka nedostatku transparentnosti**, ktorým sa vyznačuje dotknutá dohoda. V takomto prípade totiž hospodárske subjekty so sídlom v iných členských štátoch nemajú reálnu možnosť prejaviť svoj záujem na získaní tejto koncesie.

V roku 2016 Súdny dvor potom vo vyššie spomenutom prípade *Tecnoedi Costruzioni* objektivizoval kritéria pre stanovenie existencie cezhraničného záujmu exemplifikatívnym výpočtom určujúcich faktorov:

- vysoká hodnota dotknutej zákazky v spojení s miestom výkonu prác,
- technické vlastnosti zákazky,
- osobitné vlastnosti dotknutých výrobkov,
- existencia sťažností hospodárskych subjektov so sídlom v iných členských štátoch, ak je overené, že sú skutočné a nie len fiktívne.

⁸ Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 6. októbra 2016 vo veci *Tecnoedi Costruzioni Srl* proti *Comune di Fossano*, C-318/15, ECLI: EU:C:2016:747, body 19,

⁹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. novembra 2013 vo veci *Belgacom NV* proti *Interkommunale voor Teledistributie van het Gewest Antwerpen (Integan), InterMedia, WestVlaamse Energie en Teledistributiemaatschappij (WVEM), Provinciale Brabantse Energiemaatschappij CVBA (PBE)*, C-221/12, ECLI:EU:C:2013:736, body 29-31.

Tieto kritériá Súdny dvor potvrdil aj v roku 2019 v rozhodnutí vo veci *Allianz Vorsorgekasse*.¹⁰

Na rozdiel od rozhodnutia vo veci *Belgacom* Súdny dvor v druhom prípade judikoval, že **existencia nepochybného cezhraničného záujmu nemôže byť vyvodená hypoteticky** z určitých prvkov, ktoré – posudzované abstraktne – by mohli predstavovať nepriame dôkazy v tomto zmysle, ale že musí kladne vyplývať z konkrétneho posúdenia okolností dotknutej zákazky. Konkrétnejšie, **vnútroštátny súd** sa nesmie uspokojiť s tým, že uvedie Súdnemu dvoru okolnosti, ktoré umožňujú nevylúčiť existenciu nepochybného cezhraničného záujmu, ale naopak, aktívne **musí poskytnúť údaje, ktoré môžu potvrdiť jeho existenciu**.¹¹

Záverom tejto časti je preto potrebné uviesť, že hoci verejné obstarávanie realizované verejnými obstarávateľmi v členských štátoch sú pri obstarávaní zákaziek v zásade autonómne a podliehajú národnému právnemu režimu, v prípade existencie nepochybného cezhraničného záujmu sa táto autonómnosť prelamuje a vnútroštátne verejné obstarávanie musí byť konformné s pravidlami verejného obstarávania Únie. V súvislosti s aplikáciou únieových princípov verejného obstarávania v Slovenskej republike je pritom nevyhnutné poznamenať, že slovenské súdy vo svojich rozhodnutiach pravidelne odkazujú na judikáciu Súdneho dvora.

Princípy verejného obstarávania

Z únieových Smerníc o VO 2014 ako i zo slovenského zákona o verejnom obstarávaní je nesporné, že verejný obstarávateľ je pri zadávaní zákaziek, koncesií a pri súťaži návrhov povinný dodržiavať minimálne tieto základné princípy verejného obstarávania:

- princíp rovnakého zaobchádzania;
- princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov;
- princíp transparentnosti;
- princíp proporcionality;
- princíp efektivity a efektívnosti;

¹⁰ Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. apríla 2019 vo veci *Allianz Vorsorgekasse AG*, C-699/17, ECLI:EU:C:2019:290 ,bod 50: „Zákazka môže predstavovať cezhraničný záujem najmä vzhľadom na svoju pomerne vysokú hodnotu v spojení s miestom poskytovania služieb alebo dokonca s jej špecifickými vlastnosťami“.

¹¹ cit. rozhodnutie vo veci *Tecnoedi*, body 20 a 22.

a to s rešpektom na dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže a zásady vyplývajúce zo Zmluvy o fungovaní Európskej únie (vzájomné uznávanie, voľný pohyb tovarov, služieb a sloboda usadzovania).

Okrem toho Súdny dvor pri verejnom obstarávaní stanovil i aplikáciu ďalších princípov, a to:

- princípu riadnej správy veci verejných,
- práva na účinnú obhajobu.

Dôsledným uplatňovaním uvedených princípov sa potom má zabezpečiť voľná a účinná súťaž hospodárskych subjektov na trhu verejných zákaziek. Ako totiž stanovil Súdny dvor v rozsudku **Komisia proti Írsku**¹², **koordinácia postupov verejného obstarávania na úrovni Únie má za cieľ odstrániť prekážky voľného pohybu tovarov a služieb, ktoré môžu tieto postupy vytvoriť**, a tým chrániť záujmy hospodárskych subjektov so sídlom v jednom členskom štáte, ktoré si želajú ponúknuť svoje výrobky alebo služby verejným obstarávateľom so sídlom v inom členskom štáte. Zároveň je nepochybné, že účinná súťaž na otvorených trhoch verejných zákaziek je základným predpokladom pre hospodárne nakladanie s verejnými zdrojmi.

V ďalšom texte bude autorka analyzovať význam a obsah jednotlivých princípov v únievom práve verejného obstarávania a porovnávať ich s vybranými rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“). Autorka pri spracovaní článku analyzovala judikatúru Najvyššieho súdu za posledných 5 rokov (39 rozhodnutí). V príspevku sa zamerala i na rozhodnutia, ktoré s uplatňovaním únievých princípov neboli úplne alebo sčasti konformné.

Princíp rovnakého zaobchádzania (principle of equal treatment)

Súdny dvor sa princípom rovnakého zaobchádzania napríklad vo veci **eVigilo**¹³, kde o.i. konštatoval: „*Zásada rovnosti zaobchádzania s uchádzačmi, ktorej cieľom je podporovať rozvoj zdravej a účinnej hospodárskej súťaže medzi podnikmi, ktoré sa zúčastňujú na verejnom obstarávaní, prikazuje, aby všetci uchádzači mali rovnaké príležitosti pri formulovaní znenia svojich ponúk, a preto vyžaduje, aby tieto ponuky podliehali rovnakým podmienkam pre všetky súťažiacie podniky.*“

¹² Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 13. novembra 2007 vo veci Komisia Európskych spoločenstiev proti Írsku, C-507/03, ECLI:EU:C:2007:676, bod 27

¹³ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 12. marca 2015 vo veci eVigilo Ltd proti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, C-538/13, ECLI:EU:C:2015:166, bod 33.

Vo všeobecnosti princíp rovnakého zaobchádzania so všetkými uchádzačmi alebo záujemcami spočíva v tom, že **verejný obstarávateľ pristupuje v ktorejkoľvek fáze verejného obstarávania zásadne rovnakým spôsobom voči všetkým uchádzačom alebo záujemcom**. Žiadneho z nich verejný obstarávateľ nesmie priamo, nepriamo, vedomo alebo nevedome zvýhodňovať alebo neznevýhodňovať oproti uchádzačom alebo záujemcom v rovnakom postavení. Princíp rovnakého zaobchádzania predpokladá objektívne vyhodnocovanie a prístup verejného obstarávateľa k jednotlivým ponukám a naopak zakazuje subjektívne posudzovanie, ktorého dôsledkom môže byť zvýhodnenie alebo znevýhodnenie uchádzača.

Princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov

Princíp nediskriminácie vo verejnom obstarávaní reflektuje svojim obsahom všeobecný princíp nediskriminácie obsiahnutý v Zmluve o fungovaní Európskej únie. Zmluva o fungovaní Európskej únie garantuje slobodu usadenia¹⁴ ako realizáciu samostatne zárobkovej činnosti na základe usídlenia v inom členskom štáte na časovo neohraničené obdobie a rovnako aj slobodu poskytovania služieb¹⁵. Princíp nediskriminácie **zakazuje akúkoľvek formu priamej alebo nepriamej diskriminácie hospodárskych subjektov z hľadiska štátnej príslušnosti**, resp. krajiny pôvodu. Priamou diskrimináciu sú predovšetkým také opatrenia, ktoré rozlišujú medzi domácimi a zahraničnými subjektmi. Nepriamou diskrimináciu sú potom také opatrenia, ktoré navonok sa uplatňujú rovnako na všetky subjekty, avšak svojou povahou znevýhodňujú predovšetkým subjekty z iných členských krajín.

O princípe nediskriminácie Súdny dvor rozhodoval napríklad vo vyššie spomenutej veci *Komisija v. Írsko*¹⁶: „Uzavretie zmluvy s podnikom usadeným v členskom štáte verejného obstarávateľa bez akejkoľvek transparentnosti predstavuje rozdiel v zaobchádzaní na ujmu podnikov usadených v iných členských štátoch, ktoré by mohli mať o túto zmluvu záujem. Taký rozdiel v zaobchádzaní, ktorý vylúčením všetkých

¹⁴ Podľa článku 49 ZFEÚ sa zakazujú obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu. Zakazujú sa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.

¹⁵ Podľa článku 56 ZFEÚ sú zakázané obmedzenia slobody poskytovať služby v Únii vo vzťahu k štátnym príslušníkom členských štátov, ktorí sa usadili v niektorom inom členskom štáte ako príjemca služieb.

¹⁶ cit. rozh., body 30 a 34

podnikov nachádzajúcich sa v inom členskom štáte spôsobuje týmto podnikom ujmu, predstavuje, pokiaľ nie je odôvodnený objektívnymi okolnosťami, nepriamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ktorá je podľa článkov 49 a 56 ZFEÚ zakázaná“.

Z pohľadu autorky je obsah oboch princípov jasný. Kým princíp rovnakého zaobchádzania potiera vedomé či nevedomé protežanstvo pri verejnom obstarávaní, princíp nediskriminácie potiera nerovnaký prístup k uchádzačom z iných členských krajín s cieľom zabezpečiť riadny výkon slobôd vnútorného trhu.

V rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu uplatňovanie týchto princípov nespôsobuje výraznejšie problémy. Napriek tomu, Najvyšší súd v rozsudku vo veci **JUDr. Alojz Baránik**¹⁷ **obe zásady stotožnil**, keď potvrdil vecnú správnosť rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/22/2012-44 z 31. januára 2014, ktorý konštatoval, že *zásada nediskriminácie alebo rovnakého zaobchádzania* spočíva v tom, že obstarávateľ postupuje principiálne rovnakým spôsobom voči všetkým uchádzačom, pričom nemôže žiadneho z nich priamo alebo nepriamo zvýhodňovať oproti iným uchádzačom v rovnakom postavení.

Z ďalších rozhodnutí Najvyššieho súdu, napríklad vo veci **Obec Korunková**^{18,19}, potom vyplýva, že slovenské súdy pri aplikácii princípu nediskriminácie sa stretávajú skôr diskrimináciou z iných dôvodov, ako z dôvodu štátnej príslušnosti k inému členskému štátu (v danom prípade Najvyšší súd posudzoval diskrimináciu chránenej dielne pri účasti na verejnej zákazke na dodanie stavebných prác).

Princíp transparentnosti

Účelom princípu transparentnosti v procese verejného obstarávania je zabezpečiť, aby tento proces prebiehal prehľadným, predvídateľným a preskúmateľným spôsobom, v súlade s podmienkami zverejnenej súťaže a zabrániť tak svojvoľnému konaniu verejného obstarávateľa, ktoré by v konečnom dôsledku mohlo narušiť spravodlivú súťaž na trhu. Verejný obstarávateľ preto nesmie pri verejnom obstarávaní konať tak, že realizované verejné obstarávanie sa stane nečitateľným, nekontrolovateľným alebo horšie kontrolovateľným. Dôsledným uplatnením

¹⁷ Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 17. februára 2015 vo veci JUDr. Alojz Baránik, 4Sžf/34/2014

¹⁸ Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 4. novembra 2015, *Obec Korunková*, 4Sžf/67/2015

¹⁹ Toto rozhodnutie je zaujímavé aj pre právny názor Najvyššieho súdu, že pre rozhodovanie súdov nie je záväzné stanovisko orgánu štátnej správy. Takéto stanovisko môže mať poradný, resp. odporúčací charakter, avšak pri rozhodovaní je určujúce to, čo ustanovujú právne predpisy.

princípu transparentnosti sa zabezpečí predvídateľnosť konania verejného obstarávateľa a preskúmateľnosť správnosti jeho postupu v súvislosti s realizovaným verejným obstarávaním. Súdny dvor sa vo svojej judikatúre princípu transparentnosti venuje pomerne často:

Vo veci *Allianz Vorsorgekasse* (body 60 a 61) konštatoval: „Povinnosť transparentnosti od verejného obstarávateľa na jednej strane vyžaduje primeraný stupeň zverejnenia umožňujúci sprístupnenie konkurencii a na druhej strane kontrolu nestrannosti zadávacieho konania. Je preto dôležité, aby sa pravidlá verejného obstarávania uplatňovali transparentným spôsobom na všetkých uchádzačov. Cieľom povinnosti transparentnosti, ktorá je logickým dôsledkom zásady rovnosti, je totiž hlavne zabezpečiť, aby sa všetky hospodárske subjekty ako záujemcovia mohli rozhodnúť predložiť svoje ponuky na základe všetkých relevantných informácií a vylúčiť riziko uprednostňovania a svojvôle zo strany verejného obstarávateľa. Táto zásada vyžaduje, aby všetky podmienky a spôsoby verejného obstarávania boli jasne, presne a jednoznačne formulované tak, aby jednak všetci riadne informovaní a primerane pozorní uchádzači mohli pochopiť ich presný rozsah a rovnako ich vykladať a jednak, aby voľná úvaha verejného obstarávateľa bola presne vymedzená, čo mu umožní účinne overiť, či ponuky uchádzačov zodpovedajú kritériám, ktoré upravujú dotknuté konanie.“

Súdny dvor tým nadviazal na svoju predchádzajúcu judikatúru, ktorú príkladmo uvádzam nižšie:

*CAS Succhi di Frutta*²⁰: „Zásada transparentnosti, ktorá je dôsledkom zásady rovnakého zaobchádzania, má v zásade vylúčiť akékoľvek riziko zvýhodnenia alebo arbitrárnosti zo strany verejného obstarávateľa. Znamená to, že všetky podmienky a podrobné pravidlá postupu verejného obstarávania musia byť v oznámení alebo zadávacích podkladoch vypracované jasným, presným a jednoznačným spôsobom tak, aby (1) všetci primerane informovaní uchádzači pri vynaložení bežnej starostlivosti mohli pochopiť ich presný význam a interpretovať ich rovnako; a (2) verejný obstarávateľ bol schopný zistiť, či predložené ponuky spĺňajú kritériá uplatňované pre príslušný kontrakt.“

*eVigilo*²¹: „Povinnosťou transparentnosti, ktorá je dôsledkom zásady rovnakého zaobchádzania, je vylúčiť riziko uprednostňovania a svoj-

²⁰ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 29. apríla 2004 vo veci Komisia Európskych spoločenstiev v CAS Succhi di Frutta SpA, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, bod 111.

²¹ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 12. marca 2015 vo veci eVigilo Ltd proti Priešgairinés apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, C-538/13, ECLI:EU:C:2015:166, bod 33.

vôle zo strany verejného obstarávateľa vo vzťahu k niektorým uchádzačom alebo niektorým ponukám. “

*SC Enterprise Focused Solutions*²²: „Cieľom povinnosti transparentnosti je najmä zabezpečiť absenciu rizika svojvôle zo strany verejného obstarávateľa. Tento cieľ by však nebol dosiahnutý, ak by verejný obstarávateľ nerešpektoval podmienky, ktoré sám stanovil. Počas zadávacieho konania tak nesmie meniť zadávacie kritériá. Zásady rovnosti zaobchádzania a nediskriminácie, ako aj povinnosť transparentnosti majú v tejto súvislosti rovnaký účinok, pokiaľ ide o technické špecifikácie. Verejný obstarávateľ nemôže odmietnuť ponuku, ktorá spĺňa požiadavky oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania, na základe dôvodov neuvedených v tomto oznámení. “

Otázka kontroly dodržiavania princípu transparentnosti v Slovenskej republike nevyvoláva žiadne problémy. I v prípadoch, ak tento princíp nie je dodržaný zo strany obstarávajúcich subjektov, Úrad pre verejné obstarávanie²³ ako orgán dozoru, resp. súdy ako preskúmavacie orgány v tomto ohľade rozhodujú konformne s pravidlami Únie.

Princíp proporcionality

Princíp proporcionality je všeobecnou zásadou práva Únie, ktorý sa okrem verejného obstarávania uplatňuje vo všetkých oblastiach práva Únie. Jeho podstatou je, že štát pri uplatňovaní opatrení týkajúcich sa zúženia súťaže pri verejnom obstarávaní (napríklad aj vylúčením uchádzača), **nesmie ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie štátom chráneného legitímneho cieľa.**

Uplatňovanie princípu proporcionality napríklad Súdny dvor EÚ opakovane posudzoval v prípadoch, kde verejný obstarávateľ s poukazom na legitímny cieľ ochrany hospodárskej súťaže (odstránenie prí-

²² Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 16. apríla 2015 vo veci SC Enterprise Focused Solutions SRL v Spitalul Județean de Urgență Alba Iulia, C-278/14, ECLI:EU:C:2015:228, body 26, 27 a 30.

²³ Z hľadiska metodiky zadávania verejných zákaziek v Slovenskej republike, pri uplatňovaní princípu transparentnosti Úrad pre verejné obstarávanie preskúmava najmä:

- či všetky **podmienky a pravidlá** zadávania konkrétnej zákazky boli **vyjadrené jasne, presne a jednoznačne** v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, v oznámení použitom ako výzva na súťaž alebo vo výzve na predkladanie ponúk a v súťažných podkladoch;
- či verejný obstarávateľ všetky svoje **rozhodnutia** riadne a dostatočne **odôvodnil**;
- či verejný obstarávateľ **písomne zdokumentoval** každý svoj úkon v dokumentácii z procesu verejného obstarávania;
- či verejný obstarávateľ predišiel prípadnému **konfliktu záujmov**, pričom ak identifikujú konflikt záujmov, sú v súlade s princípom transparentnosti povinní v dokumentácii preskúmateľným spôsobom zaznamenať riešenie predmetnej skutočnosti.

padnej dohody medzi účastníkmi toho istého verejného obstarávania a zachovanie rovnosti zaobchádzania a transparentnosti) automaticky vylúčil z verejného obstarávania hospodárske subjekty, medzi ktorými buď existoval vzťah ovládania, alebo významný vplyv. Za neproporcionálne opatrenie súd v týchto prípadoch považoval „automatickosť“ vylúčenia prepojených súťažiteľov bez toho, aby mali možnosť preukázať, že uvedený vzťah neovplyvnil ich správanie v rámci tohto verejného obstarávania.

Uvedené zovšeobecnenie vychádza z novšej i staršej judikatúry Súdneho dvora:

Lavorgna²⁴ „Vnútroštátna právna úprava týkajúca sa postupov verejného obstarávania, ktorej cieľom je zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s uchádzačmi, nesmie ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa.“

Assitur²⁵: „Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že ustanovenie, o ktoré ide vo veci samej, formulované jasne a imperatívne stanovuje pre obstarávateľov absolútnu povinnosť vylúčiť z verejného obstarávania podniky, ktoré predložia oddelené a navzájom si konkurujúce ponuky v prípade, keď tieto podniky sú navzájom prepojené vzťahmi ovládania, akými sú tie, ktoré stanovuje vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej. Bolo by však v rozpore s účinným uplatňovaním práva Spoločenstva systematicky vylúčiť navzájom prepojené podniky z práva účasti na tom istom verejnom obstarávaní. Takéto riešenie by totiž podstatne znižovalo hospodársku súťaž na úrovni Spoločenstva. Je teda potrebné skonštatovať, že vnútroštátna právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, v rozsahu, v akom rozširuje zákaz účasti na tom istom verejnom obstarávaní na situácie, keď vzťah ovládania medzi dotknutými podnikmi nemá vplyv na ich správanie sa v rámci takýchto verejných obstarávaní, presahuje to, čo je potrebné na dosiahnutie cieľa spočívajúceho v zabezpečení uplatňovania zásad rovnosti zaobchádzania a transparentnosti. Takáto právna úprava, ktorá sa zakladá na nevyvrátiteľnej domnienke, podľa ktorej by príslušné ponuky prepojených podnikov v tom istom obstarávaní boli nevyhnutne ovplyvnené zo strany jedného voči druhému, porušuje zásadu proporcionality, pretože nenecháva týmto podnikom možnosť preukázať, že v ich prípade neexistuje

²⁴ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 2. mája 2019 vo veci Lavorgna Srl proti Comune di Montelanico, Comune di Supino, Comune di Sgurgola, Comune di Trivigliano, C-309/18, ECLI:EU:C:2019:350, bod 24.

²⁵ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 19. mája 2009 vo veci Assitur Srl proti Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Milano, C-538/07, ECLI:EU:C:2009:317, body 27, 28, 29 a 30.

tuje skutočné riziko výskytu praxe, ktorá by mohla ohroziť transparentnosť a narušiť hospodársku súťaž medzi uchádzačmi.“

Lloyd's of London²⁶: „Automatické vylúčenie záujemcov alebo uchádzačov, ktorí sa nachádzajú vo vzťahu ovládania alebo združenia s inými záujemcami alebo uchádzačmi, ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na zabránenie zosúladeným správaniu a v dôsledku toho aj na účely uplatnenia zásady rovnosti zaobchádzania a dodržania povinnosti transparentnosti. Takéto automatické vylúčenie predstavuje nevyvráteniteľnú domnienku vzájomného ovplyvňovania v jednotlivých ponukách týkajúcich sa tej istej zákazky medzi podnikmi, ktoré sa nachádzajú vo vzťahu ovládania alebo združenia. Tým vylučuje možnosť dotýčnych záujemcov alebo uchádzačov preukázať nezávislosť ich ponúk, a teda je v rozpore so záujmom Únie na zabezpečení čo najširšej účasti uchádzačov na verejnom obstarávaní. Zoskupenia podnikov môžu mať rôzne formy a ciele a nevyhnutne teda nie je vylúčené, že ovládané podniky môžu mať určitú samostatnosť pri realizácii ich obchodnej politiky a hospodárskych činností, najmä v oblasti účasti na verejných obstarávaníach. Vzťahy medzi podnikmi tej istej skupiny môžu byť upravené osobitnými ustanoveniami, ktoré sú spôsobilé zabezpečiť tak nezávislosť, ako aj dôvernitosť pri príprave ponúk, ktoré boli súčasne predložené predmetnými podnikmi v rámci toho istého verejného obstarávania. Dodržiavanie zásady proporcionality vyžaduje, že verejný obstarávateľ je povinný preskúmať a posúdiť skutkové okolnosti, s cieľom určiť, či mal vzťah medzi dvoma entitami konkrétny vplyv na príslušný obsah ponúk predložených v rámci toho istého verejného obstarávania, pričom konštatovanie takéhoto vplyvu v akejkoľvek forme postačuje na to, aby uvedené podniky mohli byť vylúčené z konania. Z toho v predjednanom prípade vyplýva, že samotná skutočnosť, že ponuky, o ktoré ide vo veci samej, boli podpísané tou istou osobou, a to osobitným prokuristom oprávneného zástupcu poisťovne Lloyd's pre Taliansko, nemôže odôvodniť ich automatické vylúčenie z predmetného verejného obstarávania.“

Z vyššie uvedených rozhodnutí Súdneho dvora je zrejmé, že „automatickosť“ vylúčenia uchádzača bez možnosti podať vysvetlenie, je považované za neproporcionálne opatrenie. V tejto súvislosti autorku zaujali dve rozhodnutia Najvyššieho súdu.

²⁶ Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 8. februára 2018 vo veci Lloyd's of London proti Agenzia Regionale per la Protezione dell'Ambiente della Calabria, C-144/17, ECLI:EU:C:2018:78, body 35-38

V rozhodnutí vo veci **BUSE**²⁷ Najvyšší súd eurokonformným výkladom potvrdil, že nie je možné vylúčiť uchádzača, aby nebol požiadaný o vysvetlenie, najmä v prípadoch, ak je vzniknuté nejasnosti možné jednoducho vysvetliť alebo odstrániť. Ešte v tom istom mesiaci však Najvyšší súd relativizoval uvedené pravidlo v rozhodnutí vo veci **EURO-BUILDING**²⁸ keď konštatoval, že inštitút vysvetlenia ponuky predstavuje právo, teda nie povinnosť verejného obstarávateľa. Nehomogenita prístupu Najvyššieho súdu k tejto otázke môže spôsobiť nielen právnu neistotu účastníkov verejného obstarávania, ale aj nekonformné uplatňovanie úniových pravidiel.

Princíp hospodárnosti a efektívnosti

Účelom princípu hospodárnosti a efektívnosti je zabezpečiť dosiahnutie výberu takého uchádzača, ktorý za vynaložené prostriedky poskytne najlepšie plnenie, pričom hospodárne a efektívne je také verejné obstarávanie, ktoré zabezpečí čo najvyšší počet predložených ponúk, a tým čo najširšiu hospodársku súťaž pri čo najmenšej časovej, finančnej a administratívnej náročnosti procesu verejného obstarávania. Tým by sa malo zabezpečiť získanie **ekonomicky najvýhodnejšej ponuky (value for money)**. Ekonomicky najvýhodnejšia ponuka predpokladá získanie najvýhodnejšej ponuky z hľadiska pomeru ceny a kvality.²⁹

Judikatúra Súdneho dvora sa potom venuje aspektom určenia ekonomicky najvýhodnejšej ponuky.

Ako aj potvrdil Súdny dvor vo veci **TNS Dimarso**³⁰: „*Keď sa verejný obstarávateľ rozhodne zadať zákazku ekonomicky najvýhodnejšej ponuke, je povinný v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v súťažných podkladoch určiť relatívne váhy, ktoré priradi každé-*

²⁷ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 15. 4. 2015 vo veci BUSE s.r.o., 2Sžf/98/2013

²⁸ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 4. 2015 vo veci EURO-BUILDING, a.s., 5Sžf/32/2014

²⁹ Najlepší pomer ceny a kvality sa posúdi na základe ceny alebo nákladov a ďalších kritérií, ktoré zahŕňajú kvalitatívne, environmentálne alebo sociálne hľadiská súvisiace s predmetom zákazky a ktorými sú najmä kvalita vrátane technického prínosu, estetické a funkčné vlastnosti, prístupnosť, riešenia vhodné pre všetkých používateľov, sociálne, environmentálne a inovačné charakteristické znaky, obchodovanie a jeho podmienky, organizácia, kvalifikácia a skúsenosti zamestnancov určených na plnenie zmluvy alebo koncesnej zmluvy, ak kvalita týchto zamestnancov môže mať významný vplyv na úroveň plnenia, záručný servis, pozáručný servis, technická pomoc, dodacie podmienky, ako je dátum dodania, spôsob dodania, lehota dodania alebo termín ukončenia, ak ide o zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti aj bezpečnosť dodávky, interoperabilita a prevádzkové charakteristiky.

³⁰ Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. júla 2016 vo veci TNS Dimarso NV proti Vlaams Gewest, C-6/15, ECLI:EU:C:2016:555, body 20, 21, 22, 24, 26, 27, 28 a 38.

mu z kritérií hodnotenia ponúk zvolených na určenie ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Tieto váhy sa môžu vyjadriť stanovením intervalu s príslušným maximálnym rozpätím. Ak podľa názoru verejného obstarávateľa nie je možné z preukázateľných dôvodov stanoviť váhy, uvedie (...) kritériá v klesajúcom poradí podľa významu. Cieľom týchto požiadaviek je umožniť, aby všetci uchádzači boli primerane informovaní o kritériách a podmienkach, ktoré sa budú uplatňovať na zistenie ekonomicky najvýhodnejšej ponuky.“

Súdny dvor sa ďalej domnieva, že hodnotiacia komisia musí disponovať určitou slobodou a v dôsledku toho si môže bez toho, aby zmenila kritériá hodnotenia ponúk uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v súťažných podkladoch, organizovať svoju vlastnú prácu v oblasti skúmania a vyhodnocovania predložených ponúk. Keď teda verejný obstarávateľ v rámci verejného obstarávania služieb zadáva zákazku na základe kritéria ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v súťažných podkladoch týkajúcich sa predmetného verejného obstarávania nie je povinný informovať potenciálnych uchádzačov o tom, akú metódu hodnotenia si zvolil na účely konkrétneho posúdenia a zaradenia ponúk. Uvedená metóda však nemôže zmeniť kritériá hodnotenia ponúk a ich relatívnu váhu.“

Autorke sa v tejto súvislosti nepodarilo dohľadať aktuálnu relevantnú judikatúru Najvyššieho súdu čo naznačuje, že buď uplatňovanie tohto princípu v praxi nespôsobuje výraznejšie problémy alebo obstarávajúce subjekty i naďalej realizujú verejné obstarávania bez použitia kritéria hodnoty za peniaze (napríklad využívajúc kritérium najnižšej ceny).

Princíp riadnej správy vecí verejných

Princíp riadnej správy vecí verejných je všeobecným a prierezovým princípom únieového práva, obsiahnutým ako v Charte základných práv Európskej únie³¹ (ďalej len „Charta“), tak v judikatúre Súdneho dvora. Z únieovej judikatúry je vhodné poukázať napríklad na rozhodnutie

³¹ Článok 41 Charty znie: (1) Každý má právo, aby inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie vybavovali jeho záležitosti nestranne, spravodlivo a v primeranej lehote. (2) Toto právo zahŕňa najmä: a) právo každého na vypočutie pred prijatím akéhokoľvek individuálneho opatrenia, ktoré by sa ho mohlo nepriaznivo dotýkať; b) právo každého na prístup k spisu, ktorý sa ho týka, za predpokladu rešpektovania oprávnených záujmov dôvernosti a služobného a obchodného tajomstva; c) povinnosť administratívy odôvodniť svoje rozhodnutia. (3) Každý má právo na náhradu škody spôsobenej inštitúciami alebo zamestnancami Únie pri výkone ich funkcií v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov. (4) Každý sa môže obrátiť na inštitúcie Únie v jednom z jazykov zmlúv a musí dostať odpoveď v rovnakom jazyku.

vo veci *Vakakis Kai*³², kde súd definoval, že súčasťou tejto zásady je **povinnosť administratívneho orgánu vynaložiť náležitú starostlivosť**, pričom príslušnej inštitúcii ukladá povinnosť preskúmať starostlivo a nestrannne všetky relevantné skutočnosti predmetného prípadu.

Okrem toho, konštatovanie nezrovnalosti, ktorej by sa za analogických okolností nedopustil priemerne opatrný a starostlivý správny orgán, umožňuje vyvodiť záver, že postup inštitúcie predstavuje protiprávne konanie takej povahy, že odôvodňuje uplatnenie mimozmluvnej zodpovednosti Únie.³³

Aplikácia princípu riadnej správy vecí verejných na všetky typy správnych konaní je kľúčová, a to i s ohľadom na prípadné konania o náhradu škody, spôsobené účastníkom nesprávnym úradným postupom konajúceho správneho orgánu (napríklad ktorý nevynaložením náležitej starostlivosti v danej veci porušil princíp riadnej správy).

Hoci európske súdy majú otázku uplatňovania tohto princípu na verejné obstarávanie vyriešenú (kladne) už pomerne dlho, na Slovensku súdy až do r. 2017 striktnie uplatňovali pravidlo o neuplatnení Správneho poriadku (a jeho princípov) na proces verejného obstarávania.

Prelom v tomto prístupe predstavuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S 23/2013-116 zo 17.09.2014, potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu vo veci *Železnice Slovenskej republiky*³⁴, kde súd formuloval právny názor, že postup a rozhodovanie Úradu pre verejné obstarávanie musí rešpektovať okrem iného aj článok 41 Charty základných práv Európskej únie, ktorá okrem iného zakotvuje právo na dobrú správu vecí verejných, ako aj odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy CM/Rec (2007)7 členských štátov z 20.06.2007 o dobrej správe, ktoré vychádza z dodržiavania zásady zákonnosti, rovnoprávnosti, nestrannosti, proporcionality, právnej istoty, časovej primeranosti, participácie, úcty k súkromiu a transparentnosti.

Princíp účinnej právnej ochrany

Princíp účinnej právnej ochrany je ďalším princípom, ktorého právny základ nachádzame v Charte. Podľa článku 47 Charty každý, koho

³² Rozsudok Všeobecného súdu z 28. február 2018 vo veci *Vakakis kai Synergates – Symvouloi gia Agrotiki Anaptixi AE Meleton, predtým Vakakis International – Symvouloi gia Agrotiki Anaptixi AE*, T-292/15, ECLI:EU:T:2019:84, bod 81

³³ Rozsudok Všeobecného súdu z 12. júla 2001 vo veci *Comafrica aDole Fresh Fruit Europe/ Komisia*, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 a T-225/99, EU:T:2001:184, bod 134

³⁴ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. mája 2017 vo veci *Železnice Slovenskej republiky*, 3Sž/38/2015

práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Okrem toho má **každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý pritom musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.**

Právo na účinnú obhajobu Súdny dvor posudzoval vo viacerých oblastiach týkajúcich sa najmä procesných práv. Vo veci *Cooperativa Animazione Valdocco*³⁵ súd konštatoval, že účinné preskúmanie porušení platných predpisov v oblasti verejného obstarávania môže byť zabezpečené len vtedy, pokiaľ lehoty stanovené na podanie týchto návrhov na preskúmanie začnú plynúť až odo dňa, keď sa navrhovateľ dozvedel alebo sa mal dozvedieť o údajnom porušení uvedených predpisov.

Na Slovensku bolo právo na účinnú právnu ochranu konfrontované napríklad rozhodnutiami Najvyššieho súdu vo veci *ALAMEX*³⁶ a *GEODETICCA*³⁷. Oboch prípadoch išlo o preskúmanie rozhodnutí Úradu pre verejné obstarávanie, ktorý zastavil konanie o námietkach, pretože účastník, ktorý bol zastúpený advokátskou kanceláriou podnikajúcou ako spoločnosť s ručením obmedzeným, nepriložil k riadne vystavenému a podpísanému plnomocenstvu aj výpis z obchodného registra, ktorý by dokazoval oprávnenie podpísaného advokáta a zároveň štatutára konať v mene zastupujúcej advokátskej kancelárie. V oboch uvedených prípadoch Najvyšší súd, konajúci v poslednom stupni, potvrdil správnosť takéhoto postupu.

Podľa názoru autorky tým došlo nielen k porušeniu práva dotknutých účastníkov na účinnú obhajobu, ale zároveň aj k porušeniu princípu proporcionality, keďže overenie faktu, či podpísaný advokát je zároveň štatutárnym orgánom advokátskej kancelárie bolo možné realizovať jednoduchým nahliadnutím do obchodného registra.

Pre úplnosť je však potrebné uviesť, že Najvyšší súd sa uvedenou otázkou zaoberal aj v roku 2017 vo veci *Mazars Slovensko*³⁸, kde súd vo veci zaujal odlišný postoj, keď konštatoval: „*Postup Úradu pre verejné obstarávanie je v rozpore s princípom materiálnej publicity obchodného registra podľa § 27 ods.3, prvá veta Obchodného zákon-*

³⁵ Uznesenie Súdneho dvora EÚ zo 14. februára 2019 vo veci *Cooperativa Animazione Valdocco Soc. coop. soc. Impresa Sociale Onlus proti Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo, Azienda Sanitaria Locale To3 di Collegno e Pinerolo*, C-54/18, ECLI: EU:C:2019:118, bod 45

³⁶ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. mája 2016 vo veci *ALAMEX*, 8Sžf/74/2014

³⁷ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. septembra 2016 vo veci *GEODETICCA*, 8Sžf/100/2016

³⁸ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. júna 2017 vo veci *Mazars Slovensko, s.r.o.*, 3Sžf/59/2015

níka podľa ktorého „zapísané údaje sú účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Z princípu materiálnej publicity obchodného registra vyplýva, že zapisované údaje z tohto verejného zoznamu sú ex lege účinné voči tretím osobám, teda i voči žalovanému, dňom zverejnenia. Z obsahu predloženého plnomocenstva vyplývajú identifikačné údaje advokátskej kancelárie, podľa ktorých si mohol stav zapisovaných údajov v obchodnom registri overiť.“

Záver

Verejné obstarávanie je jednou z najdôležitejších oblastí regulácie. Zo štatistík zverejnených Európskou úniou vyplýva, že ročne viac ako 250 000 verejných autorít minie okolo 14 % HDP (cca 2 bilióny/ 2 000 000 000 000 eur ročne) na nákup služieb, tovarov a stavebných prác.³⁹

Vzhľadom na objem financií a notoricky známe sprievodné negatívne javy (korupcia, klientelizmus) je nevyhnutné pokúšať sa o čo najúčinnjšie nastavenie pravidiel obstarávania.

Aby obstarávanie bolo efektívne, nevyhnutným predpokladom je fungujúca súťaž. Únia je založená na pravidlách voľného pohybu tovarov, služieb, osôb a podnikania a prispieva k tomu, aby sa do národných verejných obstarávacích procesov a súťaží zapájali aj súťažitelia z ostatných členských krajín. Tomuto efektu výrazne pomáha aj postupné zjednocovanie pravidiel verejného obstarávania na úrovni Únie a jednotlivých členských štátov.

Významnú úlohu pritom zohráva Súdny dvor, ktorý svojou rozhodovacou činnosťou implementuje do vnútroštátnych právnych poriadkov aj pravidlá a princípy, s ktorými národný zákonodarca pri svojej legislatívnej činnosti nepočítal.

Kompatibilizáciu slovenských princípov s európskymi, niekedy oslabuje odlišnosť právnych názorov jednotlivých senátov na rovnaké otázky. Proces preberania judikátov Súdneho dvora a implementácia európskych pravidiel a princípov do národnej rozhodovacej praxe v oblasti verejného obstarávania je však nesporný, čo autorka vyhodnocuje ako pozitívny jav.

Pri posudzovaní prípadnej potreby legislatívnych zmien, má autorka za to, že súčasná úprava v podobe generálnej klauzuly je dostatočná. Bohatá rozhodovacia prax úniových súdov totiž zabezpečuje aktuálnu interpretáciu obsahov jednotlivých princípov, ako aj spôsob ich apliká-

³⁹ Dostupné na: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_en

cie v praxi. Naopak, striktnejšia úprava by nepochybne časom nevyhovovala aktuálnym potrebám praxe (vzhlľadom na vynaliezavosť a kreativitu účastníkov trhu), čo by viedlo k ďalším legislatívnym zmenám a v konečnom dôsledku neprehľadnosti právnej úpravy. Ku homogénemu uplatňovaniu úniových obstarávacích princípov v slovenskom právnom prostredí prispieva ako Úrad pre verejné obstarávanie, tak aj Najvyšší súd, ktorí sa snažia aplikovať národné právo verejného obstarávania eurokonformným spôsobom. Ako vyplýva aj predloženého príspevku, prípadné excesy nie sú časté a postupne sú korigované neskoršími rozhodnutiami. Aj vďaka takémuto proúniijnému postupu orgánov aplikácie práva tak postupne dochádza ku konvergencii praxe slovenských a úniových súdov.

Na záver sa autorka plne stotožňuje s názorom Najvyššieho súdu vyjadreného vo veci *Mesto Kráľovský Chlmec*⁴⁰, že „*právny poriadok nemôže regulovať všetky situácie, ktoré môžu nastať pri uplatňovaní právnej úpravy. Každý právny poriadok sa môže uplatniť vo všetkých prípadoch iba vtedy, ak sa právna úprava dotvorí výkladom práva. Základom výkladu práva v právnom štáte je zdravý rozum.*“

Použitá literatúra

1. Zmluva o fungovaní Európskej únie, OJ C 326, 26.10.2012, p. 1- 390
2. Charta základných práv Európskej únie, OJ C 326, 26.10.2012, p. 391
3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES, OJ L 94, 28.3.2014, p. 65–242
4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES
5. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ o udeľovaní koncesíí.
6. Zákon č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
7. Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 6. októbra 2016 vo veci *Tecnoedi Costruzioni Srl proti Comune di Fossano*, C-318/15, ECLI:EU:C:2016:747

⁴⁰ Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 5. mája 2015 vo veci *Mesto Kráľovský Chlmec*, 4Sžf/55/2014

8. Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 2. mája 2019 vo veci *Lavorgna Srl proti Comune di Montelanico, Comune di Supino, Comune di Sgurgola, Comune di Trivigliano*, C-309/18, ECLI:EU:C:2019:350
9. Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. novembra 2013 vo veci *Belgacom NV proti Interkommunale voor Teledistributie van het Gewest Antwerpen (Integan), InterMedia, WestVlaamse Energie en Teledistributiemaatschappij (WVEM), Provinciale Brabantse Energiemaatschappij CVBA (PBE)*, C-221/12, ECLI:EU:C:2013:736
10. Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 12. marca 2015 vo veci *eVigilo Ltd proti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos*, C-538/13, ECLI:EU:C:2015:166
11. Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 13. novembra 2007 vo veci *Komisia Európskych spoločenstiev proti Írsku*, C-507/03, ECLI:EU:C:2007:676
12. Uznesenie Súdneho dvora EÚ zo 14. februára 2019 vo veci *Cooperativa Animazione Valdocco Soc. coop. soc. Impresa Sociale Onlus proti Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo, Azienda Sanitaria Locale To3 di Collegno e Pinerolo*, C-54/18, ECLI:EU:C:2019:118
13. Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. apríla 2019 vo veci *Allianz Vorsorgekasse AG*, C-699/17, ECLI:EU:C:2019:290
14. Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 29. apríla 2004 vo veci *Komisia Európskych spoločenstiev v CAS Succhi di Frutta SpA*, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236
15. Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 2. mája 2019 vo veci *Lavorgna Srl proti Comune di Montelanico, Comune di Supino, Comune di Sgurgola, Comune di Trivigliano*, C-309/18, ECLI:EU:C:2019:350, bod 24.
16. Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 19. mája 2009 vo veci *Assitur Srl proti Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Milano*, C-538/07, ECLI:EU:C:2009:317, body 27, 28, 29 a 30.
17. Rozsudok Súdneho dvora EÚ z 8. februára 2018 vo veci *Lloyd's of London proti Agenzia Regionale per la Protezione dell'Ambiente della Calabria*, C-144/17, ECLI:EU:C:2018:78
18. Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. júla 2016 vo veci *TNS Dimarso NV proti Vlaams Gewest*, C-6/15, ECLI:EU:C:2016:555
19. Rozsudok Všeobecného súdu z 28. február 2018 vo veci *Vakakis kai Synergates – Symvouloi gia Agrotiki Anaptixi AE Meleton, predtým Vakakis International – Symvouloi gia Agrotiki Anaptixi AE*, T-292/15, ECLI:EU:T:2019:84
20. Rozsudok Všeobecného súdu z 12. júla 2001 vo veci *Comafrika aDole Fresh Fruit Europe/Komisia*, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 a T-225/99, EU:T:2001:184
21. Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 17. februára 2015 vo veci *JUDr. Alojz Baránik*, 4Sžf/34/2014

22. Rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 4. novembra 2015 vo veci *Obec Korunková*, 4Sžf/67/2015
23. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 15. 4. 2015 vo veci *BUSE s.r.o.*, 2Sžf/98/2013
24. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 4. 2015 vo veci *EURO-BUILDING, a.s.*, 5Sžf/32/2014
25. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. mája 2017 vo veci *Železnice Slovenskej republiky*, 3Sžf/38/2015
26. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.5.2016 vo veci *ALAMEX*, 8Sžf/74/2014
27. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. júna 2017 vo veci *Mazars Slovensko, s.r.o.*, 3Sžf/59/2015
28. Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 5. mája 2015 vo veci *Mesto Kráľovský Chlmec*, 4Sžf/55/2014